

OPONENTSKÝ POSUDEK DIZERTAČNÍ PRÁCE

ING. ARCH. KRYŠTOFA FERENCE

ANALÝZA SUBURBANIZACE V KONTEXTU PŘÍMĚSTSKÝCH VESNIC

Vedoucí práce: prof. Ing. arch. Jan Koutný CSc.

Úvod

Oponent oceňuje dizertaci věnovanou soudobým venkovským sídlům neboť se po téměř celou svoji odbornou činnost prakticky a teoreticky zabývá vesnicí, krajinou, projekty i územními plány venkovských sídel a je s nimi sepat nejen profesně.

Práce je plně aktuální. Pojednává o procesu suburbanizace, který probíhá nejen v celém civilizovaném světě, ale v dosti odlišných formách. Srovnání těchto procesů v ČR – na modelovém příkladu Brna a jeho příměstské oblasti a SRN – Bavorska – Regensburgu je pro naše poměry velmi významné a instruktivní. Jestliže však autor uvádí všechny společenské a hospodářské otřesy, kterými prošly naše nejen příměstské vesnice za posledních 70 let od konce II. války – proti kontinuálnímu prosperitnímu vývoji vesnic bavorských (ale ty zažily tragedie poválečné doby s přívalem vyhnanců) pak by měl porovnat také podobné vesnice kolem ekvivalentního města býv. komunistické NDR – nejlépe v sousedním Sasku. Tam by shledal – podle osobních zkušeností oponenta – řadu podobných pozitivních jevů, které jsou i při různosti místních poměrů vlastní většině Němců: smysl pro tradici, kázeň a pořádek. (Ta kázeň má, jak víme, i zlou tvář). Aby měla práce širší vědecký dopad mohla jen okrajově zmínit příklad britský: Základní inspirací jsou zde tradiční zahradní města určená jen pro rodinné bydlení, ale nový hlavní přínos spočívá v zákonu „New towns act 1947“, který stanovil rozvoj samostatných městeček v metropolitních aglomeracích. Vždy s historickým centrem, diferencovanou obytnou a povinnou výrobní výstavbou. I francouzské příklady jsou zajímavé. To naprosto neubírá na kvalitě dizertace, která znamená významný přínos již při stanovení východisek pro hypotézu. Ta jsou i při vši kritičnosti překvapivě optimistická, ale též realistická. Na př. východiska 6 a 7 s jistým nadhledem u mladého architekta nepředpokládaným konstatují a prognózují pozitivní vývoj i u disfunkčních celků. Bez uvedení zdroje Informace. Oponent má zprávy o takovém zvláštním vývoji nejen nějakých menších evropských sídel, ale klasický je vývoj osídlení Lagosu – metropole Nigerie: V r. 1950 ze dvou milionů obyvatel vzrostl k roku 2015 na téměř třináct – živelným, neovladatelným kobercem chatrčí. Úřady však zjistily a předpokládají postupné bohatnutí starších částí a jejich kvalitnější přestavbu, leč přirozené, organické struktury, kterou vybaví infrastrukturou. Takový vývoj stárnoucí Evropě nehrozí. Z východisek stručně formulovaná hypotéz pak správně a podporuje flexibilitu závěrečného a určujícího rozhodovacího procesu na principech centralizace. Porovnání územně plánovacích systémů na příkladu srovnatelných, třeba s rozdíly, Brna a Regensburgu, vyznívá ve prospěch Řezna. I při nesporných kvalitách rozvoje příměstských sídel – na přirozených rozvojových osách. Komplexní grafická a fotografická dokumentace s kvalitním komentářem pak aktuálnost práce završují. U situací chybí severky. V Brně je nejsilnější rozvojovou osou přirozený, optimální west-end podél Svratky. V Regensburgu překvapuje blokace tohoto směru terénem a administrativní hranicí. To by developery nemělo odradit. Princip elitního bydlení na severozápadě je

téměř pravidlem většiny evropských měst – na základě optimálního klimatu. East-end je stejně jako south-end horší.

Cíl práce je formulován stručně a to výrazně tvůrčím, nikoliv jen konstatačním způsobem. Ambicí práce je stanovení zásad při plánování nové zástavby v suburbánních vesnicích. Přirozeně na základě analýzy vývoje plánování různých sídel v průběhu poválečného vývoje. S výsledným posouzením kvality života v obou aglomeracích. Tohoto cíle bylo dosaženo neboť argumentační materiály celkového vývoje vývojových os až po urbanistický detail a architektonický výraz jsou až podrobné.

Metoda zpracování dizertace se odvíjí od osobní pracovní až detailně informované zkušenosti s problematikou regensburgské městské aglomerace a samozřejmě prioritně té brněnské. Zpracování problému formou srovnání obou celků je logické a jasné. Od legislativy přes studium historie, plánovací dokumentace a statistiky, terenní průzkum až po hodnocení životního stylu v transformovaných sídlech. Autor se podrobně zabývá faktory výstavby – až po urbanistický detail. Ten je v bavorských suburbiích poněkud bližší zahradním městům – zejména principem slepých ulic v křivkách a alespoň s malými veřejnými prostory. Naše příklady vykazují utilitární, neofunkcionalistické struktury. Na dobré úrovni je zpracována typologie různých městských zástaveb. Hlavním přínosem práce je objektivní komparace politiky i realizace územního plánování a jeho promítnutí do suburbánního vývoje. Zkrácená zpráva o tomto fenoménu by mohla být publikována v odborném periodiku.

To je zároveň odpověď na otázku přínosu práce. Za předpokladu konkrétní projektové a řídicí činnosti autora a jeho působení na spolupracovníky by mohlo dojít ke zkvalitnění reálných suburbanizačních procesů. Pro urbanistickou vědu by publikace uvedených poznatků byla zajímavým příspěvkem.

Formální, zvláště grafická úroveň práce je nadprůměrná, jazykově vyspělá s drobnými chybami a překlepy. Vědecká práce nepoužívá „ich“ formu. Sympatická je autorova výplňová strukturální grafika koberce domečků.

Práce splňuje požadavky příslušné části vysokoškolského zákona neboť autor vykazuje vlastní publikace a možnost dalších takových aktivit

Na základě výše uvedeného i kritického hodnocení, tuto kvalitní dizertační práce doporučuji
k o b h a j o b ě

Prof. Ing. arch. Mojmír Kyselka CSc.

V Brně v červnu 2016